

Valtuustoaloite asukaspaneelien käyttöönottamiseksi Espoossa

Kiinnostus poliittiseen päätöksentekoon ja puolue toimintaan on heikentynyt. Kaksi kolmesta suomalaisesta ei luota voivansa vaikuttaa päätöksentekoon. Espoossa asukkaiden osallisuuden vahvistaminen on linjattu yhdeksi keskeiseksi päämääräksi. Tavoitteena on lisätä vuorovaikutteisuutta kaikessa kaupungin toiminnassa Espoon osallisuusmallia toteuttaen ja edelleen kehittäen.

Asukaspaneelit ovat keino tuoda poliittista päätöksentekoa lähemmäs asukkaita. Hyvin toteutettuina ne parantavat päätöksentekoa, auttavat päättäjiä vaikeissa valinnoissa ja lisäävät luottamusta asukkaiden ja päättäjien välillä.

Asukaspaneeli sopii parhaiten tukemaan päätöksentekoa aiheissa, joihin liittyy vaikeita arvovalintoja tai poliittisen kompromissin rakentaminen on poikkeuksellisen vaikeaa. Asukaspaneelista on käytetty Helsingissä liikenteen päästövähennysten arviointiin, Vantaalla strategian käsittelyyn ja Turussa keskustavision sekä lasten ja nuorten palveluiden kehittämiseen. Jyväskylässä asukaspaneeli arvioi kaupungin säästötoimien vaikutuksia eri-ikäisiin ja antoi suosituksia, jotka huomioitiin budjettikehyksen sisällä tehtyinä painotuksina. Lisäksi asukaspaneelista on käytetty useissa pienemmissä kunnissa, kuten Salossa tarkastuskertomuksen ja Pieksämäellä kaupungin talouden käsittelyssä.

Asukaspaneeliin osallistuu satunnaisesti valittu edustava otos asukkaita. Näin varmistetaan, että eri-ikäiset ja taustaiset tulevat kuulluiksi ja osallistuminen ei kasaudu vain aktiivisimmille tai äänekkäimmille. Paneeli keskustelee monipuoliseen asiantuntijatietoon pohjautuen ja antaa suosituksen päätöksentekijöille. Tämä tukee tiedolla johtamista.

Asukaspaneeli tuo päättäjiä lähemmäs asukkaita, mutta vastuu päätöksistä pysyy valtuustolla. Asukkaat oppivat ymmärtämään paremmin päätöksenteon haasteita ja arvostamaan päättäjien työtä. Paneelien on osoitettu lisäävän jonkin verran kiinnostusta politiikkaan.

OECD ja Sitra suosittavat asukaspaneelien käyttöä kunnan päätöksenteon tukena. Ne on mainittu myös kuntalaissa yhtenä osallistumisen muotona. Maailmalla asukaspaneelit ovat yksi levinneimpiä demokratiainnovaatioita.

Espoon Kuulemisesta kumppanuuteen -osallisuusmallissa esitetään asukaspaneelien (mallissa raatien) kehittämistä, mutta niitä ei ole Espoossa vielä kokeiltu. Espoo on siis tässä jäljessä useita verrokkikaupunkeja.

Me allekirjoittaneet esitämme, että Espoossa otetaan käyttöön asukaspaneelit osana osallisuustyön kehittämistä, ja että luottamushenkilöille tuodaan vuosittain esitys päätöksentekoon tulevista, asukaspaneelin käsiteltäväksi sopivista aiheista siten, että voidaan valita näistä asukaspaneelille sopivat aiheet.

24.3.2025 Tiina Elo ja Pinja Nieminen

Nevanlinna Risto

Nieminen Pinja

Seppälä Peppi

Arstila Leila

Hopsu Inka

Ülle Auli

Hyrkkö Saara

Keisteri-Sipilä Elli

Partanen Henna

Karimäki Johanna

Aavaparta Tiina

Halkosaari Tommi

Lahtinen Teemu

Marttila Helena

Pentikäinen Aulikki

Kauste Mika

Hertell Sirpa

Löyttyniemi Meri

Rajala Maria

Aaltonen Juri

Koponen Noora

Puntila Päivi

Saramäki Sara

Järvenpää Kaarina

Ruoho Veera

Akinyemi Aino

Tuisku Sofia